

Møte i Bibliotekssystemleverandørene

Onsdag 28/4 - 2010 hos Bibliotek-Systemer As i Larvik.

Tilstede:

- ABM-utvikling: Jens Vindvad
- Bibsys: Jan Erik Kofoed
- Bibliotekenes IT-senter As (Bibits): Øystein Reiertsen
- Bibliotekservice As: Thomas P. Strandos
- Nasjonalbiblioteket (NB): Hilde Høgås
- Bibliotek-Systemer As (Bibliofil): Ola Thori Kogstad, Vidar Ringstrøm

Forfall: Mikromarc og Reindex.

Møteleder: Øystein Reiertsen

Referent: Vidar Ringstrøm

Sak 1: Gjennomgang og godkjenning av [referat fra forrige møte](#).

ABM-utvikling:

- Sak 3: Statusrunde fra ABM-U: Stortingsmeldingene er lagt fram.
- Sak 8: Eventuelt: 1. oktober er intern frist hos ABM-utvikling for spørsmål som skal med i statistikken. Utkast/forslag til XML-fil til systemleverandørene kommer høsten 2009. Ikke 1. oktober.

Referat fra forrige møte er endret iht overstående.

Forrige referat er godkjent.

Sak 2: Statusrunde.

Bibsys:

Nasjonalbibliografiene og en del spesialbibliografier skal inn i Bibsys. NB's autoritetsregister for navn skal også inn.

Nytt biblioteksystem, anbudsinnbydelse ble sendt ut ifjor. Prekvalifikasjon gjennomført blant flere store internasjonale leverandører. Valg av leverandør slutføres i mai/juni. Prosessen har tatt store ressurser fra Bibsys (bl.a. en egen konsortiegruppe).

Rammen er 65 mill til anskaffelse over 10 år. Det skal bygge på tjenesteorientert arkitektur: dvs at det skal bli mulig å innlemme deler av tjenesten i deltagerinstitusjonenes egne interne tjenester. Man skal kunne gjøre nasjonale tilpasninger (NILL, søkeprotokoller osv). Nytt system er planlagt i drift i 2013.

Funderer på å fase ut Z39.50-serveren i løpet av 2010. Serveren er gammel og kostnadskrevende å opprettholde. SRU-server i produksjon i løpet av 2010. Siden dette berører mange, vil Bibsys gjerne ha tilbakemeldinger.

ABM-utvikling:

Bibliotekavdelingens oppgaver og folk skal flyttes til NB innen 1. juli 2010 (intern dato). Uenighet mellom Kunnskapsdept som krever 12-14 av 20 stillinger, Kulturdepartementet er ikke enig.

Medfører sansynligvis at arbeidet med viderutvikling av statistikk stopper opp.

Bibliotekservice As:

Konverterer til nytt Tidemannsystem, inkludert ny Z39.50-server. Ny SRU-server er på blokka, men vil ikke komme i 2010.

Bibliotek-Systemer As:

Norgeslån og andre systemer. En dialog med Bibits om Z39.50 har gitt bedre funksjonalitet mot Aleph/MM.

Bibliofil har en depotløsning i drift.

Bruk av NB's elektroniske bokhylle: oppslag fra postvisning i Bibliofil. Eget bibliografisk søk (i samsøket) på basis av NB's fil, henter inn poster fra Bibsys (som fallback), men primært fra biblio-fil-bibliotek. Ser ut til å være en suksess. Gjort tilsvarende med Prosjekt Gutenberg.

Nasjonalbiblioteket:

Egen utviklingsgruppe for *Biblioteksøk* etter lengre tids planlegging. Bruker et utvalg rådata fra Samkatalogen. Alle biblioteksystemene er representert med data.

Brukergruppe med bibliotekfaglig bakgrunn som jobber sammen med IT-avdelingen om utvikling av Biblioteksøk. Kjøres parallelt med prosjektet *Digitalt radioarkiv* (DRA). Søkjetjenester osv som utvikles for DRA kan også brukes i Biblioteksøk.

Innhøsting av data: planlegger møter med leverandørene, spesifisering/krav er sendt ut.

NB kjøper og bruker poster fra Biblioteksentralen (tas inn i Bibsys). Disse postene er nå godt integrert i produksjonen.

Redaktør for *Webdewey* er snart ansatt. Webdewey blir tilgjengelig som webservice etterhvert som deler blir ferdig. Oversetter alt. Evt restriksjoner på bruk fra OCLC er ennå ikke avklart. Det er ikke avklart om lisenskostnader tas av NB slik at Webdewey kan gjøres gratis tilgjengelig for norske bibliotek, men det er en sak det jobbes med.

Søkegrensesnitt i biblioteksøk utvikles i *Fast* (avtalen med Fast er iferd med å gå ut, videreføres kanskje) og *SOLR*.

Bibits:

Produksjonsstopp for *MM3 v.3.4.10*, alle moduler, men ikke alle funksjoner, på plass.

Aleph støtter nå norsk profil av Z39.50, dvs at holding-info er på plass.

Sending av LII i MM3 planlagt rundt årsskiftet (mottak er klart i sommer).

Jobber med mer norgeslånfunksjonalitet/LII i Aleph.

Sak 3. Prosjektet "Kryptering Nasjonalt Lånekort" (oppfølging fra forrige møte).

Gjennomført hos alle.

Sluttrapport til ABM-Utvikling skrives av Biblio-fil ved prosjektleder Tore Morkemo.

4. ABM statistikk (oppfølging fra forrige møte).

Systemleverandørene skulle fått et utkast til XML fil til høring høsten 2009.

ABM-Utvikling: dette er lagt på is. I og med flyttingen av bibliotekavdelingen er dette en av flere uavklarte saker det ikke vil bli gjort noe med inntil videre.

Bibliotek-Systemer foreslo at gruppen gir uttrykk overfor besluttede myndigheter at kompetansen vedr statistikk beholdes og at driftsoppgaver ivaretas. Følges opp med et eget punkt på neste møte.

5. Forslag om å legge "fornyelser via SMS" på webservice. Fra Bibliotek-Systemer.

a) foreligger en åpen protokoll for dette og vi ser at for lånerne ville vært en fordel om dette fungerte på tvers av alle biblioteksystemene.

b) Se epost fra Tore Morkemo 11.03.10 hvor det også er limt inn en epost.

Ola Thori Kogstad innleder: Stavanger bibliotek (Aleph) hadde den første løsningen for fornyelse via SMS i Norge. Bibliotek-Systemer laget en løsning som fornyer hos alle Bibliofilbibliotek under ett. Tilbakemelding fra brukerne at de gjerne skulle få fornyet hos ikke-Bibliofilbibliotek også. Bibliotek-Systemers tjeneste kommuniserer via en webservice som stilles tilgjengelig for de som gjør sin webservice tilgjengelig for Bibliofil. Tjenesten forutsetter nasjonalt lånekort.

Koster 2,- pr melding. Hittil i 2010 har det vært 5628 lånerfornyelser (917 av disse har også knytninger til andre system).

Bibits: Hvordan presenteres data om ting som ikke lar seg fornye?

Ola: Bibliofil har sluttet å sende hele lister med fornyinger tilbake. Tilbakemelding med en linje pr bibliotek, med antall fornyelser pr bibliotek og første forfallsdato.

Bibits: hvordan svarer webservicen?

Ola: Usikker, men antaglig en linje pr tittel? Hør med Tore om eksempler på servicen.

Bibits: Bør hvert system ha sitt eget telefonnummer?

Ola: det er vel naturlig at det enkelte system har eget system, men det går an å bruke vårt.

Bibits: Krever mindre ressurser å bare implementere webservicen.

Bibsys: Usansynlig at det blir nå. Godt forslag.

Sak 6. NILL.

a) Ønske om nye felter for fornyelse. (Bibits)

b) Ønske om nye felter for eksemplarstrekkode. (Bibits)

c) Ønske om å endre format fra epost til web-service. (Bibits)

d) Håndtering av depot. (Bibliotek-Systemer)

a) b) MM3 ønsker felter for fornyelse og tilbakemelding (ok eller avvisning). Bibliofil baker det inn i marcposten idag, men støtter tanken om nye felten. Tidemann syntes det også er en god ide, Bibsys kan godta nye felter).

Bibits ønsker at fornyelse løses med en ny meldingstype.

Bibliofil foreslo å gjenopplive NILL-gruppen som kan bli enige om nye felter . Oppfordrer MM til å komme opp med konkrete forslag for a) og b)

c) Bibits: MM3 (og Tidemann) ønsker å flytte NILL til webservice. Bibsys vil foretrekke webservice i nytt system, kan antaglig ikke stille seg bak dette i 2010.

Bibliofil mener at det bør settes ned en gruppe som ser på selve NILL-protokollen. Det bør sjekkes om det er noe annet som bør brukes (internasjonal protokoll?). NILL-gruppen bør se på dette også.

NB støtter også vurdering av andre løsninger/protokoller/standarder.

Bibits/MM3 må si ifra hvilke behov de har. Systemene hoster opp kandidater til gruppen.

d) Bibliotek-Systemer orienterte om Bibliofil depotløsning. Et depot er en samling materiale som skal være et annet sted et vist tidspunkt før det returneres. Eier/depotgivende bibliotek skanner strekkode, sender NILL-melding til mottager med strekkode osv, postene kan brukes umiddelbart. Bibliofil håndterer depotfunksjonen i utlånssystemet, dvs holder orden på innhold og forfallstider.

I utgangspunktet laget for Deichmans flerspråklige bibliotek (DFB), men 12 bibliofilbibliotek er idag depotgivere.

Bibits: Er depotmeldinger NILL-meldinger uten lånerreferanse? Ja, det er en depot-referanse der istedet, ta kontakt med Tore Morkemo for detaljer.

7. Nasjonalt lånerregister og databehandleravtale. Fra Bibsys.

Bakgrunnen er at Høyskolen i Akershus (HiA) hadde inspeksjon fra Datatilsynet i oktober 2009, hvor det ble etterlyst en databehandlingsavtale mellom HiA og Bibsys. Personopplysningsloven krever databehandleravtale. Bibsys arbeider nå med å lage en generell avtale om samtlige produkter som regulerer forholdet mellom BIBSYS som databehandler og deltakerne i konsortiene (som behandlingsansvarlige).

Asker bibliotek har også hatt Datatilsynet på besøk. Det fantes heller ikke en databehandlingsavtale mellom biblioteket og Bibliotek-Systemer As. En felles avtaletext for Bibliofil-bibliotene er under utarbeiding.

[Datatilsynets mal for avtaler](#)

Bibsys tok så opp at de som databehandler må en egen avtale med Nasjonalt lånerregister. Systemleverandørene har driftsavtale med Bibliotek-Systemer og administrerende direktør hos Bibliotek-Systemer er juridisk ansvarlige person for registret.

Bibsys foreslo å utvide driftsavtalen med en egen databehandlingsavtale.

Bibliotek-Systemer kommer tilbake til saken med et konkret forslag til avtale og kompensasjon.

Sak 8. Nedlastbare filer. Fra Kjersti Feiring Myrtrøen, Biblioek-Sentralen (BS).

a) BS skal nå begynne å katalogisere nedlastbare filer, og vil derfor innføre nye koder i 019\$b.

b) Se mail fra Kjersti F. Myrtrøen, 10. og 15. mars og fra Ola Thori Kogstad 23. april 2010

Aleph/Bibliofil bruker 019\$b idag. Fram til nå har mp3 vært lagt inn med koden "dz", BS ønsker å legge det over til koden "nk".

Dette vil kreve konvertering av eksisterende poster og endring av direkte lenking basert på søkeuttrykk.

Møtet synes ikke ulempen ved at koden for mp3 er utenfor de andre kodene i n-serien er så stor at den bør medføre endring.

Sak 9. Utveksling av autoritetsposter med nasjonalt autoritetsregister. Fra Bibsys og NB.

a) BIBSYS utvikler på oppdrag fra NB en løsning for nasjonalt autoritetsregister for navn. Registret skal ha funksjonalitet for utveksling med andre systemer, deriblant kopiering, høsting og mottak av poster (registrering/import). Vi ønsker å drøfte mulige og ønskete formater og protokoller for dette.

b) Se mail fra Jan Erik Kofoed fra 22. april 2010.

To notater, skrevet av henholdsvis Hilde Høgås og Jan Erik Kofoed, var sendt ut før møtet.

NB har under utarbeidelse et nasjonalt autoritetsregister i Bibsys. Det vil inneholde navn fra det som er avleveringspliktig, dvs som er publisert nasjonalt i Norge.

Utgangspunktet er "MARC 21 Format for Authority Data".

Det jobbes med funksjonalitet som feks autorisering (nasjonal godkjenning). Det er også mulig å importere data fra feks BS eller andre som kan levere data av god kvalitet. Dataene skal kunne brukes av alle. Etableres et søkegrensesnitt i Ask og andre grensesnitt for uthenting av data til andre system.

Det finnes et internasjonalt samarbeid om navneautoriteter: VIAF (drives av OCLC) og bl.a Bibsys lurte på om det ville være aktuelt å videresende søk på ikke-eksisterende autoriter til VIAF?

Bibits: Kan søk/henting gå via en webservice? (Samtykkende mumling rundt bordet.) Bibsys ønsker å kunne bruke SRU. Aleph og Bibliofil ville massehente via OAI. Bibsys ser for seg bruk av webservice, men primært at enkeltposter hentes med SRU, samt massehenting via OAI-PMH og fikk tilslutning til at dette var ønskelig.

Eksterne registratorer vil bruke Bibsys Embla for å legge inn nye autoriteter. Man vil unngå dubletter ved bruk av en permanent identifikator (URI).

Bibliofil lurte på henvisninger og NB bekreftet at det vil være henvisninger.

NB: ISNI (International Standard Name Identifier, ISO-standard), tas med inn i det nasjonale registret men brukes ikke som identifikator.

Dette er fortsatt et prosjekt under utredning, bl.a må det sjekkes at Marc21 har det som idag dekkes av NORMARC.

Gruppen vil gjerne ha tilbakemelding fra NB/Bibsys/katalogkomiteen når formatet er ferdig.

Det er ønskelig at leverandørene av katalogdata (BS/Forlagssentralen) bruker registeret når det er i produksjon. NB og BS har en gruppe som aktivt harmoniserer data. Det kan være aktuelt å legge inn en felles identifikator i katalogpostene.

Bibliotek-Systemer ønsker at det tas høyde for flerspråklighet i postene, f.eks at det vil være mulig å legge inn både arabisk og transkriberte navn. (Bibliofil bruker \$9 for å legge inn andre skriftsystem.)

NB: mulig å kunne legge inn forslag/beskjed fra et lokalt system når det er noe som mangler. Bibliofil: systemet kan oppdage norske autoriteter som mangler i registret og sende beskjed/forslag til NB.

Bibsys mener at en demo bør være klar i løpet av 2010.

Eventuelt

Fra Bibsys.

Diskusjon om NorZIGs framtid. NorZIG sliter med å få samlet deltagere til et møte. Bør Bibliotekssystemleverandørgruppen overta roller til NorZIG?

Etter en dødperiode vil antagelig de manglende SRU-serverne i norske biblioteksystem gjøre at NorZIG blir et nyttig forum igjen. Det kan også være aktuelt at NorZIG blir arena for OAI-PMH.

OAI-PMH er først og fremst aktuelt i forbindelse med NB's Biblioteksøk. Kan NB vurdere hva som er nødvendig i en norsk OAI-PMH-profil? Dette kan danne utgangspunkt for videre arbeid med protokollen i NorZIG.

Bibliotekssystemleverandørene ønsker at et felles forum fortsetter å ha ansvaret for norsk SRU-profil. Om dette blir NorZIG eller et annet forum er underordnet. Man ønsker ikke at arbeidet stopper opp.

Fra NB.

Orienterte om nytt delfelt i Normarc for issn-l *022\$1 / *022\$m (feil nr).

Fra Bibliotek-Systemer.

Om bruk av RFID på nasjonale lånerkort.

En kunde snuser på RFID i nasjonale lånekort. Hvilket format/protokoll skal det være? Er det smart med RFID på nasjonale lånekort? Sikkerhets- og personvernshensyn (hva skjer hvis man spaserer forbi en tilfeldig leser)?

ABM-Utvikling: skeptisk pga personvernet siden man går rundt og signaliserer en ID.

NB: Sjekk med datatilsynet først!

Konklusjonen ble at før man evt går videre bør Biblioteket/Bibliotek-Systemer kontakte Datatilsynet først.

Neste møte: BIBSYS onsdag 15. sept Trondheim